

ІНДИВІДУАЛЬНІ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНІ ДІЇ ЗАХИСНИКІВ

ФК «АРСЕНАЛ» М. ХАРКОВА

¹Лебедев Сергій, ²Гвоздь Сергій, ³Гошко Андрій

¹Харківська державна академія фізичної культури

²Житомирський державний університет імені Івана Франка

³Комунальний заклад «Житомирський обласний інститут
післядипломної освіти» Житомирської обласної ради

Актуальність теми дослідження. Навчально-тренувальний процес юних футболістів - тривалий і багатогранний процес, основою якого є дані наукових досліджень та передовий досвід вітчизняних і зарубіжних фахівців [2, с. 17-21; 4, с. 59]. Аналіз досліджень і публікацій показав, що в області техніко-тактичної підготовки футболістів проведена велика робота [1, с. 23; 3, с. 35; 5, с. 123-125; 7, с. 26]. Однак, серед усього розмаїття літератури на футбольну тематику досліджень, пов'язаних зі змагальною діяльністю юних футболістів відводиться другорядне місце. Так, результати ефективності процесу підготовки в сучасних умовах багато в чому обумовлені використанням засобів і методів контролю, як інструмент управління, що дозволяє виконати зворотній зв'язок між тренером і гравцем і на цій основі збільшувати рівень прийняття рішень при підготовці футболістів [8, с. 25; 9, с. 115; 10, с. 11].

Облік і контроль змагальної діяльності юних футболістів є актуальним напрямом в теорії і методикі побудови тренувального процесу [6, с. 71-74; 8, с. 20].

Мета дослідження – встановити кількісні та якісні характеристики індивідуальних техніко-тактичних дій захисників ФК «Арсенал» м. Харкова U-15 та U-17 в іграх Чемпіонату України ДЮФЛ (1 ліги) .

Результати дослідження. Сучасний футбол вимагає від усіх футболістів ефективно виконувати техніко-тактичні дії (ТТД) на футбольному

полі, незалежно від амплуа і місця виконання цих дій. Тотальність футболу обумовлює розширення функцій гравців під час гри, їх універсальність.

Результати, отримані в процесі спостережень за захисниками, дозволяють ввести в основу використання таких ТТД, як: прийом м'яча, ведення, передачі короткі назад, поперек і вперед, середні передачі назад і вперед, єдиноборства й удари в площину воріт головою, що в сумі становить 89,7 % від загальних техніко-тактичних дій.

В порівняльному аналізі (табл.1) між захисниками U-17 та U-15, було виявлено достовірність відмінностей, а саме: прийом м'яча ($p < 0,01$), де старші гравці використовують на 12,9 технічних прийомів більше ніж юні гравці U-15, що складає 62,6 %; в коротких передачах назад ($p < 0,01$), де гравці U-17 використовують на 9,1 технічних прийомів більше, що становить 57,3 %.

Зміни в інших техніко-тактичних показниках не мали достовірних відмінностей ($p < 0,05$), але мають не значну різницю. З вказаних результатів (табл.1) можна побачити, що гравці U-17 більше ніж юнаки U-15 використовують прийом м'яча - на 13,8 %, передачі назад - на 1,5 %, в єдиноборствах - 2,5 %, в ударах в площину воріт – на 0,1 % та ведення м'яча – 0,7 %. В інших показниках юні футболісти перевищують показники гравців U-17 в суммі які становлять 62,1 %, що більше ніж у гравців другої ліги на 19,9 %.

Проаналізувавши коефіцієнт браку юнаків U-15 років можна виявити, що найгірший показник гри захисників зафіксований під час виконання довгих передач м'яча вперед 45,25 % та при середніх передачах уперед 41,08 %, а найкращий під час виконання прийому м'яча 4 % та при веденні м'яча 5 %. При цьому коефіцієнт браку захисників U-17 показав, що найгірший результат зафіксований під час виконання довгих передач м'яча вперед 60,71 %, відбір м'яча 40,82 %. Найкращий під час виконання прийому м'яча 1,10 %, ударів головою 5,00 % і єдиноборств унизу 8,5 %.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз змагальної діяльності захисників U-17 та U-15 років
ФК «Арсенал» м. Харкова

№ п/п	ТТД	Кіл.дій	Захисники (U-17)		Захисники (U-15)		t- критерій Стьюдента	
			%браку	$\bar{X}_1 \pm m_1$	%	$\bar{X}_2 \pm m_2$	%	t
1.	Прийом м'яча	Кіл. дій	20,60±2,35	31,2	7,70±1,22	19,4	6,42	<0,01
		%браку	1,10±1,10	-	4,00±2,92	-	0,93	>0,05
2.	Кор. пер. назад і поперек поля	Кіл. дій	10,30±1,21	15,6	4,40±1,50	11,1	3,06	<0,01
		%браку	10,40±2,71	-	22,25±10,22	-	1,12	>0,05
3.	Кор.передачі вперед	Кіл. дій	15,20±1,67	20	10,20±2,43	25,7	1,70	>0,05
		%браку	20,18±3,25	-	23,42±5,12	-	0,53	>0,05
4.	Середні пер. назад і поперек	Кіл. дій	1,60±0,40	2,4	1,00±0,55	2,5	0,88	>0,05
		%браку	14,99±8,02	-	8,66±6,73	-	0,60	>0,05
5.	Середні пер. вперед	Кіл. дій	3,70±0,85	5,6	3,10±1,08	7,8	0,44	>0,05
		%браку	37,72±7,39	-	41,08±12,40	-	0,13	>0,05
6.	Довгі.пер. назад,поперек	Кіл. дій	0,40±0,22	0,6	1,40±1,10	3,5	0,89	>0,05
		%браку	20,00±13,33	-	13,93±9,29	-	0,37	>0,05
7.	Довгі передачі вперед	Кіл. дій	2,80±0,85	4,5	2,90±1,25	7,3	0,07	>0,05
		%браку	60,71±14,00	-	45,25±14,11	-	0,77	>0,05
8.	Ведення м'яча	Кіл. дій	3,30±0,65	5	1,70±0,53	4,3	1,92	>0,05
		%браку	10,00±5,52	-	5,00±5,00	-	0,67	>0,05
9.	Відбір	Кіл. дій	2,10±0,21	3,1	2,30±0,44	6,5	0,41	>0,05
		%браку	40,82±10,71	-	24,99±11,45	-	1,02	>0,05
10.	Перехоплення	Кіл. дій	1,80±0,48	2,7	1,80±0,66	4,5	0	>0,05
		%браку	29,15±11,59	-	9,16±4,71	-	1,60	>0,05
12.	Єдиноборства внизу, вгорі	Кіл. дій	1,40±0,54	2,1	1,10±0,37	5,1	0,46	>0,05
		%браку	8,50±6,23	-	25,50±14,16	-	1,03	>0,05
13.	Удари в площину ногою, головою	Кіл. дій	0,80±0,38	1,2	0,70±0,39	2	0,18	>0,05
		%браку	9,99±7,10	-	13,32±8,88	-	0,29	>0,05

Висновки.

1. Основними складовими гри юних захисників являються: на прийом м'яча, передачі короткі, середні назад, поперек та вперед поля, відбір, єдиноборства, перехоплення, що в суммі складає у юних захисників 90,1 %, а у висококваліфікованих гравців цей показник склав 89,7 % від загальних техніко-тактичних дій.

2. Моделлю захисників ФК «Арсенал» U-17 м. Харкова слугують наступні результати: прийом м'яча 7,7 дій (брак - 1,1 %), ведення м'яча - 3,3 дій (браку 10 %) . Короткі передачі м'яча назад і поперек поля - 10,3 дій (брак 20,18 %), короткі передачі м'яча вперед – 15,2 дій (брак 20,18 %). Середні передачі м'яча назад і поперек поля - 1,6 дій (брак 14,99 %), середні передачі м'яча вперед - 3,7 дій (брак 37,72 %), довгих передач м'яча назад 0,4 дій (брак 20 %); довгих передач уперед - 2,8 дій (брак 60,71%); відборів м'яча - 2,1 дій(брак 40,82 %); перехоплень м'яча - 1,80 дій (браку 29,15 %). Єдиноборств угорі - 3,8 дій (брак 34,53%); єдиноборств унизу - 1,4 (брак 8,5 %); ударів по воротах ногою - 0,8дій (брак 9,99 %); ударів головою - 0,2 дій (браку 5%).

3. В порівняльному аналізі між захисниками команди ФК «Арсенал» U-17 та юнаками U-15, та було виявлено достовірність відмінностей, а саме: прийом м'яча ($p < 0,01$), де гравці U-17 використовують на 12,9 технічних прийомів більше ніж гравці U-15, що складає 62,6 %; в коротких передачах назад ($p < 0,01$), де гравці U-17 використовують на 9,1 технічних прийомів більше, що становить 57,3 %.

Список літературних джерел.

1. Авраменко В. Г. Футбол: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності / В. Г. Авраменко, О. М. Джус, В. М. Костюкевич. К. та ін. – Республіканський науково-методичний кабінет, 2003. – 105 с.

2. Высочин Ю. В. Факторы, лимитирующие прогресс спортивных результатов и квалификации футболистов / Ю. В. Высочин, Ю П. Денисенко // Теория и практика физической культуры, 2001. – №2 – С. 17-21.

3. Годик М.А Физическая подготовка футболистов / М. А. Годик. – М.: Терра-Спорт, Олимпия Пресс, 2006. – 272 с .

4. Голденко Г.А. Индивидуальные программы технико-тактической подготовки футболистов высокой квалификации с учетом особенностей

соревновательной деятельности: Автореф. дис. ...канд. пед. наук. – М., 1984. – 21 с.

5. Дезор М. Футбол / М. Дезор. – М.: Астрель, 2004. – 47 с.

6. Крисфилд Д.В. Шаг за шагом [Пер. с англ.] / Д. В. Крисфилд. – М.: АСТ Астрель, 2005. – 296 с.

7. Кузнецов А.А. Организационно - методическая структура учебно - тернировочного процесса в футбольной школе. IV этап (16-17 лет) / А. А. Кузнецов. – М.: Олимпия, Человек 2007. – 208 с.

8. Костюкевич В. М. Футбол: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву / В. М. Костюкевич, В. М. Шамардін, В. І. Воронова. К. – Республіканський науково-методичний кабінет, 2015. – 148 с.

9. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту) / Костюкевич В. М. – Вінниця: Планер, 2014. – 616 с.

10. Соломонко В.В. Футбол, посібник для спортсменів і тренерів / В. В. Соломонко, Г. А. Лісенчук, О. В. Соломонко. – Київ, Олімпійська література, 2005. – 128 с.